Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ

Δημοσιεύθηκε από kris - 22/11/2009 09:40

_____

Ο κοινωνικός ρόλος του φαρμακοποιού,

από τον Γιάννη Τσικανδηλάκη
Πρόεδρο του Φ.Σ.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι,

Όπως ήδη γνωρίζετε το 9ο Παγκρήτιο Φαρμακευτικό Συνέδριο είναι αφιερωμένο στις ευρύτερες ευθύνες του φαρμακοποιού απέναντι στο κοινωνικό σύνολο. Θα σας καταθέσω λοιπόν μερικές σκέψεις όπως τις έχουμε επεξεργαστεί εμείς εδώ στην Κρήτη.

1. Σήμερα σε μια κοινωνία που συνεχώς αλλάζει ο φαρμακοποιός βρίσκεται αντιμέτωπος με πολλές προκλήσεις και προβλήματα.

Οι ταχύτατες αλλαγές στις επιστήμες, στην τεχνολογία, οι οικονομικές ανακατατάξεις και η συνακόλουθη κοινωνική ρευστότητα, επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο ασκούν οι φαρμακοποιοί την επιστήμη τους και σαφώς αλλάζουν τις υποχρεώσεις που έχουν είτε ως επιστήμονες είτε ως συνειδητοποιημένοι ενεργοί πολίτες απέναντι στο κοινωνικό σύνολο.

1. Το σίγουρο είναι ότι ο φαρμακοποιός μπορεί και πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες, να αναζητήσει και να αναλάβει ρόλους πέρα από τις συμβατικές του υποχρεώσεις στο εργαστήριο του ή τον πάγκο του φαρμακείου του και να προσφέρει τις γνώσεις, την αδιαμφισβήτητη εμπειρία του σε θέματα υγείας, στην υπηρεσία του πολίτη. Έχει τη δυνατότητα και την υποχρέωση να προσφέρει λύσεις - εναλλακτικές προτάσεις – εκπαίδευση - καθοδήγηση. Έχει τη δυνατότητα να προσφέρει υπηρεσίες στην κοινωνία και να αναδείξει το λειτούργημα του σε αναντικατάστατο παράγοντα στην πρωτοβάθμια υγεία.
2. Οι επιστήμες της υγείας (ιατροί, φαρμακοποιοί κ.λ.π.) δεν έρχονται απλά αντιμέτωπες μόνο με την ασθένεια. Βρίσκονται σε συνεχή αγώνα απέναντι στην μη κατάρρευση της κοινωνίας και των θεσμών της, δεδομένου ότι συμβάλλουν στην επίτευξη του μέγιστου κοινωνικού αγαθού, της υγείας, που αποτελεί τη βάση κάθε κοινωνικής εκδήλωσης που υπηρετεί τον άνθρωπο.
3. Ο φαρμακοποιός, προκειμένου να επιτύχει στο καθήκον του, πρέπει να είναι άρτια προετοιμασμένος και εκπαιδευμένος, να κατέχει το αντικείμενο του και να διακατέχεται από υψηλή αντίληψη για το έργο του και τις υποχρεώσεις του απέναντι στην κοινωνία.
4. Ο φαρμακοποιός του σήμερα είναι διαφορετικός από αυτόν που υπήρχε πριν κάποιες δεκαετίες και σίγουρα είναι διαφορετικός από τον φαρμακοποιό του μέλλοντος. Η ηθική διάσταση όμως που πρέπει να διέπει το λειτούργημα του φαρμακοποιού είναι και πρέπει να είναι η ίδια, αναλλοίωτη και αδιαπραγμάτευτη. Και αυτή συνοψίζεται στο……. πλήρης αφοσίωση στον άνθρωπο ασθενή και ειλικρινές ενδιαφέρον για την ανακούφιση του...Στο επίκεντρο κάθε επαγγελματικής δραστηριότητας πρέπει να παραμένει ο άνθρωπος.
5. Ο κόσμος αλλάζει, οι κοινωνικές συνθήκες αλλάζουν, το περιβάλλον αλλάζει. Εμφανίζονται νέες ασθένειες και νέα προβλήματα σχετικά με την υγεία. Ο σύγχρονος τρόπος ζωής δημιουργεί νέες ασθένειες, το ίδιο και οι περιβαλλοντικές αλλαγές. Παράδειγμα η καθιστική ζωή σε συνδυασμό με τη σύγχρονη διατροφή που είναι πλούσια σε λίπη, δημιούργησαν έξαρση και κατακόρυφη αύξηση των καρδιαγγειακών νοσημάτων (πρώτος παράγοντας θανάτου στις δυτικές ανεπτυγμένες χώρες), του διαβήτη, της υπέρτασης. Η έκθεση επίσης σε νέες ουσίες και χημικούς παράγοντες (μόλυνση της διατροφικής αλυσίδας με φυτοφάρμακα, του νερού, το κάπνισμα), ή η έκθεση στις βλαβερές ηλιακές

ακτίνες αύξησε τα περιστατικά καρκίνου και αλλεργιών. Η αύξηση των ορίων ηλικίας στις δυτικές χώρες αύξησε επίσης τα ποσοστά εμφάνισης ασθενειών που σχετίζονται με την τρίτη ηλικία (νόσος Alzheimer, καρκίνος). Η απελευθέρωση των σεξουαλικών σχέσεων έφερε νέα σεξουαλικά νοσήματα.(AIDS, κονδυλώματα). Η ανάπτυξη των μεταφορών και η καθιέρωση του αυτοκινήτου ως καταναλωτικού αγαθού έφερε και την τεράστια αύξηση των τροχαίων ατυχημάτων και των τραυμάτων. Η παγκοσμιοποίηση και η μετακίνηση των πληθυσμών (προσφυγές, τουρίστες, οικονομικοί μετανάστες), έφερε στο προσκήνιο ξεχασμένες ασθένειες.(πχ φυματίωση) Η απειλή τρομοκρατικών ενεργειών με τη χρήση βιολογικών ή χημικών όπλων έφερε στο προσκήνιο την επίδραση τέτοιων δηλητηριωδών ουσιών στον άνθρωπο.

Ο σύγχρονος φαρμακοποιός δεν μένει μακριά από όλες αυτές τις εξελίξεις ούτε βεβαία πρέπει να αρκείτε στην εκτέλεση συνταγών. Με την αρωγή πάντα της πολιτείας μπορεί να αναλάβει πρωτοβουλίες που θα συμβάλλουν στην ενημέρωση του πολίτη, όχι μόνο μέσα στο φαρμακείο αλλά και έξω από αυτό. Ενημέρωση που θα έχει να κάνει με τη σωστή και υγιεινή διατροφή, τη σωστή χρήση των φαρμάκων, τη σωστή χρήση των ιατροτεχνολογικών βοηθημάτων (πιεσόμετρα, μετρητές σακχάρου κτλ), τη σωστή χρήση καλλυντικών προϊόντων όπως τα αντιηλιακά.

Αυτά ίσως κάποιος υποστηρίξει ότι ήδη γίνονται στα φαρμακεία. Δεν διαφωνώ. Αυτό που πρέπει να αλλάξει όμως και εδώ πρέπει να συμβάλλουμε ως επιστήμονες, είναι η αντίληψη που διέπει το σημερινό σύστημα υγείας και η οποία περιφρονεί και έχει ξεχάσει εντελώς την ΠΡΟΛΗΨΗ και ασχολείται αποκλειστικά με τη θεραπεία. Αυτό εξηγεί το γεγονός ότι στην Ελλάδα έχουμε τα μεγαλύτερα ποσοστά καπνιστών και παχύσαρκων ατόμων (και το πιο θλιβερό είναι ότι το ίδιο ισχύει και μεταξύ των Ελλήνων εφήβων). Όλοι αυτοί σίγουρα στο εγγύς μέλλον θα νοσήσουν και θα δημιουργήσουν αρκετά δυσάρεστες καταστάσεις στην Ελληνική κοινωνία.(Ο ΡΟΛΟΣ ΛΟΙΠΟΝ ΚΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ ΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ) όπως καταλαβαίνουμε είναι σημαντικός.

1. Σήμερα τα κανάλια διανομής των φαρμάκων καθώς επίσης και άλλων συναφών προϊόντων, έχουν αναπτυχθεί και σίγουρα έχουν ξεφύγει από τη στενή επίβλεψη επιστημόνων υγείας. Για παράδειγμα σήμερα μπορείς να παραγγείλεις μέσω του INTERNET, φάρμακα, συμπληρώματα διατροφής και οτιδήποτε άλλο. Οι κίνδυνοι που υπάρχουν είναι πολλοί. Πλαστά φάρμακα, φάρμακα άγνωστης προέλευσης και σύνθεσης, παραπλανητικές οδηγίες και υπερβολικές υποσχέσεις...Όλα αυτά δυστυχώς συνιστούν έναν τεράστιο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Έχουμε υποχρέωση ως φαρμακοποιοί να ευαισθητοποιήσουμε και τους συμπολίτες μας αλλά και την πολιτεία απέναντι σε τέτοια φαινόμενα και να απαιτήσουμε αυστηρότερους ελέγχους, αυστηρότερο νομοθετικό πλαίσιο που θα διέπει τη διακίνηση τέτοιων προϊόντων, και ασφαλώς να βρισκόμαστε σε συνεχή επαγρύπνηση.
2. Σχετικό με τη διακίνηση φαρμακευτικών προϊόντων έξω από το φυσικό κανάλι διανομής που είναι τα φαρμακεία, αποτελεί και το φαινόμενο του DOPPING. Είναι πλέον κοινό μυστικό ότι μεγάλες ποσότητες αναβολικών διακινούνται μέσω γυμναστηρίων, μέσω εταιρειών στο INTERNET κτλ. Ο φαρμακοποιός οφείλει ως ειδήμων περί της βλαβερής επίδρασης αυτών των ουσιών στον ανθρώπινο οργανισμό, να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει όλους τους ενδιαφερόμενους και κυρίως να πιέσει τους αρμόδιους να αποκτήσουν υπεύθυνη στάση στο πρόβλημα.
3. ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ. Συμμετοχή του φαρμακοποιού στις δράσεις που έχουν να κάνουν με την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση, την απεξάρτηση.

10. Για να γίνουν αυτά πρέπει να έχουμε απαλλαγή του φαρμακοποιού από τις γραφειοκρατικές υποχρεώσεις που του επιβάλλει η πολιτεία και τα ασφαλιστικά ταμεία και προσήλωση του στον ασθενή και την φαρμακευτική του αγωγή. Καταγραφή παρενεργειών, φάκελος ασθενούς, στενότερη συνεργασία με τον ιατρό.

11. Υποχρέωση του φαρμακοποιού απέναντι στα ασφαλιστικά ταμεία. Έντιμη και ειλικρινής συνεργασία φαρμακοποιών και ασφαλιστικών ταμείων. Αυστηρότεροι έλεγχοι στα φαρμακεία, αυστηρή τιμωρία παραβατών φαρμακοποιών αλλά και αυστηρή τήρηση των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών ταμείων προς τα φαρμακεία. Συνεργασία στη τήρηση αρχείων κατανάλωσης φαρμάκων, εξεύρεσης και χρήσης φθηνών φαρμάκων, συνεργασία στη κατάρτιση λίστας φαρμάκων που δεν θα δικαιολογούνται προς εξόφληση (με πλήρη επιστημονική όμως τεκμηρίωση). Επιδότηση από ασφαλιστικά ταμεία ή άλλο φορέα της λειτουργίας φαρμακείων σε απόμακρα και δύσβατα μέρη. Ο φαρμακοποιός οφείλει να στηρίξει το ασφαλιστικό σύστημα με όλες του τις δυνάμεις. Αν και εργάζεται ως ιδιώτης οφείλει να στηρίξει το δημόσιο χαρακτήρα του συστήματος υγείας.

12. Ο ρόλος των φαρμακοποιών σε ακριτικά νησιά, χωριά και αλλά μέρη όπου δεν υπάρχει κανένα άλλο διαθέσιμο κέντρο παροχής υπηρεσιών υγείας. Είναι από τις πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις προσφοράς των φαρμακοποιών προς το κοινωνικό σύνολο. Το φαρμακείο στο χωριό, ή στο νησί της άγονης γραμμής, αποτελεί τη μοναδική όαση ελπίδας και ασφάλειας για τους κατοίκους αυτών των περιοχών. Τα φαρμακεία αυτά οφείλει η πολιτεία να τα επιδοτήσει καθώς επίσης και να ενθαρρύνει και άλλους συναδέλφους φαρμακοποιούς να δοκιμάσουν την τύχη τους σε τέτοια μέρη. Τα φαρμακεία αυτά κρατούν τους κατοίκους στην περιοχής τους, και παρέχουν ανεκτίμητες εθνικές υπηρεσίες.

13. Συμμετοχή των φαρμακοποιών σε εθελοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις. (ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ) ή σε κοινωνικές δράσεις (ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ). Προσφορά φαρμάκων σε περιπτώσεις πολέμων ή ανθρωπιστικών κρίσεων.

14. Συνεργασία των φαρμακοποιών με τα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Δημιουργία βοτανικών κήπων. Συνεργασίες πάνω σε θέματα σωστής χρήσης φαρμάκων, καταγραφής παρενεργειών, επιμόρφωση φαρμακοποιών. Αυτό που λέμε δηλαδή δια βίου εκπαίδευση.

15. Συνεργασία με φαρμακευτικές εταιρείες. (Επιτέλους να βρεθούν και άλλα σημεία επαφής και συνεργασίας και όχι μόνο σε ότι έχει να κάνει με την παροχή εκπτώσεων ή δώρων...)

Να εκλείψει η δυσπιστία που υπάρχει μεταξύ φαρμακοποιών και εταιρειών και να προωθηθεί η επιστημονική συνεργασία, η επιμόρφωση, η μετεκπαίδευση...

16. Συνδικαλισμός και φαρμακοποιοί. Ενθάρρυνση για ευρύτερη συμμετοχή ειδικά των νέων συναδέλφων. Καλύτερη συνεργασία ΠΦΣ και τοπικών συλλόγων. Διαφάνεια και μεγαλύτερη συμμετοχή στα κοινωνικά δρώμενα και στις πολιτικές εξελίξεις που αφορούν το χώρο της υγείας.. Παρεμβάσεις και εμπέδωση καλής συνεργασίας με όλους τους αρμόδιους κρατικούς φορείς.

17. Συνεργασία με άλλους επιστήμονες. Ιατρούς, νοσηλευτές, χημικούς, γεωπόνους, αισθητικούς...

18. Συμμετοχή σε δράσεις που έχουν να κάνουν με την προστασία του περιβάλλοντος. (ανακύκλωση φαρμάκων πχ)

Ο φαρμακοποιός μπορεί να βοηθήσει σε πολλούς τομείς. Η ευρύτητα των παρεμβάσεων που μπορεί να κάνει είτε στο χώρο της υγείας, είτε σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος, μπορεί να τον αναδείξει σε εξέχον και αναντικατάστατο μέλος της κοινωνίας μας. Απαιτείται μεγαλύτερη όμως και εκ μέρους των φαρμακοποιών, συνειδητοποίηση των δυνατοτήτων και ευθυνών που έχουν και ευρύτερη αντίληψη περί του ρόλου τους. Ο φαρμακοποιός μπορεί να παίξει βασικός στο γήπεδο της κοινωνίας και να μην μένει απλά καθηλωμένος στον πάγκο.(του φαρμακείου)

==========